

بررسی آثار فردی و اجتماعی باور به مهد

حرکت بر مدار امید

این‌که قرار است یک انسان کامل و رهبری جهانی قیامی را برپا کند که با این قیام مستی پیروزی برسند و جهان سرانجامی خوش این‌که هریک از ما به سهم خودمان باید در اد جلویی از ظلم و حمایت از مظلوم قدمی بر ظهور حضرت ولی عصر (عج) را فراهم موضوعاتی است که آثار و تبعات گسترده ف رادری دارد. فرهنگ انتظار و مهدویت آداب و

حکایت باور به مهدویت و انتظار

حکایت یک جهان بینی و یک

مکتب است. این‌که ما هر سال

نیمه شعبان کوچه‌ها و خیابان‌های مان را آذین می‌بندیم، جشن برپا می‌کنیم و هر کدام مان می‌کوشیم تا به نوعی قلب امام زمان مان را از خودمان خشنود کنیم، همه و همه از یک جهان بینی و تفکر حکایت دارد. در واقع مهدویت و انتظار مکتبی انسان ساز و ارتقادهنده و جامعه ساز است. باور به

زهره احمدزاده

خبرنگار چارویواری

رعایت آداب انتظار

منتظر بودن فرهنگ خاص، آداب خاص خودش را دارد. در واقع منتظر فرج بودن به معنای آن است که در مسیر دینداری قرار گرفته و به تذهیب نفس بپردازیم. نمی‌توان منتظر ظهور حضرت حجت بود اما دروغ گفت، غیبت کرد و در مسیر گناه گام برداشت. در واقع فرهنگ انتظار و آداب منتظر بودن ایجاب می‌کند تا با رفتار و کردار مثبت و درست مان زمینه ساز ظهور باشیم.

در مسیر دینداری

مهدویت و باور به ظهور حضرت حجت یکی از ویژگی‌های مکتب تشیع است که با فرهنگ ایرانی-اسلامی گره خورده است. به همین خاطر هم شیعیان کشورمان در روزهای منتهی به نیمه شعبان عاشقانه می‌کوشند تا هرچه در چننه به میان بیاورند و میلاد با سعادت حضرت مهدی عجل‌ا... را به بهترین شکل ممکن برگزار کنند. در واقع برگزاری جشن‌های نیمه شعبان بخشی از مناسک مذهبی ما شیعیان است و یکی از آثار فرهنگ معنوی مهدویت و انتظار، همین تعبیر و گسترش دینداری از مسیر به جا آوردن مناسک همچون بزرگداشت نیمه شعبان و جشن میلاد امام زمان (عج) است.

سرمشأ قیام علیه ظلم و ستم

ناامیدی و یأس در فردی زنده شود، سعادت و خوشبختی آن فرد در معرض سقوط حتمی قرار خواهد گرفت.

از سوی دیگر مفهوم امیدواری، دارای دو بُعد «ذهنی» و «عینی» است. منظور از امیدواری در بُعد ذهنی، مجموعه تفکرات، تمایلات، انگیزه‌ها، عادات و خوی‌های مثبت است که شخصی امیدوار در حیطه ذهن خود از آن برخوردار است.

منظور از امیدواری در بُعد عینی، مجموعه اعمال، رفتارها، کنش‌ها و واکنش‌هایی است که شخص امیدوار به نحو مثبت و جهت‌دار و فعال، در مواقع گوناگون از خود نشان می‌دهد.

در تربیت، برای نکته تأکید می‌شود که زندگی بی‌هدف، قطعا، به پوچی و بحران هویت می‌انجامد.

اندیشه مهدویت، به انسان می‌آموزد که برای رسیدن به جامعه آرمانی به محوریت امام مهدی (عج)، همواره باید در این مسیر قرار گرفت و راه را برای دستیابی به جامعه آرمانی و حضور و ظهور منجی مهیا کرد. عمل به دستورات دینی و تلاش برای بهبود شرایط جامعه با کمک به دیگران و جلوگیری از بروز زمینه‌های انحراف فکری در افراد مختلف و دستگیری از نیازمندان و قدم برداشتن برای ایجاد یک جامعه خوب و آرمانی در نهایت می‌تواند ما را به مقصود و هدف نهایی از خلقت بشر نزدیک کند. طبیعی است که این فعالیت، انسان را از پوچی می‌رهاند و به سوی زندگی مالا مال از حرکت و نشاط سوق می‌دهد. از دیدگاه چنین انسانی، عدالت، نه فقط در قیامت و جهان واپسین، بلکه در همین دنیا هم جاری خواهد شد. به این ترتیب، انسان، خود را در سرنوشت جهان مؤثر می‌بیند و بنابراین می‌کوشد به دست خود بهترین جهان را بسازد. در واقع موعودگرایی، نهایتی را برای حرکت جوامع ترسیم می‌کند. به همین دلیل هم نه فقط در اسلام، بلکه در ادیان دیگر نیز ما شاهد پیدایش و رشد این عنصر هستیم.

اعتقاد به مهدویت، تأثیرهای سیاسی فراوانی بر جوامع گوناگون داشته است.

مطابق با این اندیشه لازمه انتظار، ایجاد زمینه ظهور و انجام دادن اصلاحات سیاسی و اجتماعی و آماده کردن جامعه برای پذیرش انقلاب جهانی امام مهدی (عج) و تحولات اساسی است. ایجاد جنبش‌ها و قیام‌های دینی علیه ظلم و ستم با محوریت اندیشه مهدویت بوده است.

به طور کلی اعتقادات معنوی از جمله اعتقاد به مهدویت، مجموع جامعه، اعم از معتقدان و غیرمعتقدان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بر مبنای همین اعتقادات است که بینش و نگرش در درون افراد شکل می‌گیرد و این بینش و نگرش‌ها به واکنش در حیطه رفتاری راه می‌یابد و در نهایت به «کنش‌های رفتاری» منتهی می‌شود. کنش‌های رفتاری اما در سطح فردی باقی نمی‌ماند و رفتارهای مبتنی بر باورهای ما به جامعه و به گروه‌هایی که با آنها در ارتباط هستیم منتقل می‌شود. اینجاست که واکنش‌های رفتاری به شکل جمعی صورت می‌گیرد و فرآیند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری اجتماعی آغاز می‌شود.

اعتقاد به مهدویت نیز آنگاه که از حد بینش و نگرش می‌گذرد و به حیطه رفتاری - و خصوصا رفتار فردی - سرایت کند، دارای تأثیرها و نمودهای عینی بر جامعه دینداران خواهد بود.

انتظار، حضور در متن جریان‌ها و حوادث پیش از ظهور است و مایه یادآوری هدف‌ها و آرمان‌های امام موعود (عج) و زمینه آگاهی و هوشیاری و بیداری همیشگی است. در برابر این باور نداشتن به انتظار، به معنای غفلت و بی‌تفاوتی و بی‌خبری است. بی‌تفاوتی اما در نهایت می‌تواند انسان را به پوچی برساند و دچار یأس و ناامیدی کند. بنابراین، اعتقاد به مصلح جهانی، از نظر روانی هم برای جامعه بشری، ارزش عظیم و فراوان دارد؛ زیرا اگر